

נראדה אור

פרשת יתרו תשפ"ג

גליין קנט שנה ד

באור רבוה"ק מלעכוויטש קוידענע

{ שניני אור }

טעם השבת הקודמת - יומא דהילולא רבה של מרן הלעכוויטשער עדיין עומד בפינו, יחדיו התחזקנו בדרכי של אותו צדיק. בחורי החבורה אף זכו להתוועד יחד בסעודת ליל שבת ובמוצ"ש להתבונן במאמרי הצדיקים ולכוין דרכם לאור משנתם, ועוד הגדילו לעשות להוציא לאור קונטרס מיוחד בענין האמונה - בריח התיכון בדרך עבודתנו.

פשוט וברור שאין כמו שינון דברות הצדיקים ועיסוק בהם, בכדי להשיב את הדברים אל הלב ומשם לעבודה למעשה. בפרט בענין האמונה כפי שהפליגו רבוה"ק מעלת שינון דיבורי אמונה, כדי לזכות לאמונה בהירה בנפש פנימה.

כמה עלינו להודות להשם יתברך שהתחכנו להכיר בגודל ערך ליבון דרכי העבודה לאור הצדיקים, כאשר ישנם שכלל אינם יודעים ומכירים במה מדובר, אמנם גם בקרב המתחכנים להלך בדרכי הצדיקים והחסידים, ישנם שעיסוקיהם היומיומיים - הרחוניים בעיקר, אינם מותירים סיפוק בידם לעסוק במאמרי צדיקי החסידות וללבן דרכי העבודה שהנחילו לנו.

משל נמרץ על שכאלו שמעתי מהרה"ג שלמה לייבל - אדם שעקב מחלה הוכרחו לקטוע אחד מאברי גופו ל"ע, דנו הרופאים איזה מאבריו יקטעו והחליטו לקטוע את רגלו. עמד שם אדם אחד ואמר להם מה לכם לקטוע את הרגל - אבר כה גדול, וכי לא מוטב לקטוע את הראש שקטן ממנו בהרבה...

עורך האדם את סדר יומו - כך וכך זמן יקדיש ללימוד בעיון וכך ללימוד בבקיות, זמן ניכר הוא מקדיש כמוזן לעבודת התפלה ובשאר הזמן עליו להספיק עוד מספר לימודים חשובים ואף לעסוק בצרכי גופו וצרכי משפחתו. מתחלה הוא אמנם תיכנן להקדיש זמן להגות דברות הצדיקים ולהשתתף בחבורות בהם מעיינים בדרכיהם, אך מה לעשות ואי אפשר להספיק - על משהו חייבים לוותר. לוותר אמנם חייבים אך מדוע על הראש?

ועוד נקודה חשובה - בקונטרס שיצא לאור כתבו הבחורים החשובים שהעיסוק בעניני אמונה מחדיר את האמונה בלב בדרך אדם נפעל כפי פעולותיו. בהשגחה פרטית שמעתי השבוע כי בתקופת הקנטוניסטים נלקחו ילדים רכים לצבא הרוסי ובמשך שנים ארוכות התחנכו לעבודת הצבא בעמל ללא רפיון ועצלות, אמנם לאחר שהשתחררו מהצבא היו רובם נעשים שיכורים ומבלים ימיהם בבטלה.

תמה החפץ חיים הלא אדם נפעל כפי פעולותיו והכיצד יתכן שהתנהגותם הזריחה במשך שנות הצבא לא שינתה את מהותם. על כרחך - הסיק החפץ חיים, אדם נפעל כפי פעולותיו רק כאשר הוא עוסק בהם מתוך רצון וכונה שיפעלו בנפש...

חזר'ן אמונה, רעד'ן אין עבודת ה' - רק כאשר נעשה זאת מתוך רצון ונכונות להשתנות, יפעלו אכן הדברים בנפשנו.

{ דברות קודש }

תכלית הבריאה שיבררו ישראל חלקי הקדושה

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ, ויבוא משה ויקרא לזקני ישראל וישם לפניהם את כל הדברים האלה וגו', ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה וגו' (יט, ה-ח), ובפר' משפטים כתיב (כד, ז) ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע.

יתבונן תמיד בתכלית ביאתו לעולם

בענין זה יש לאדם לתת דעתו בכל עת, שכל תכלית ביאתו לעולם לברר נצה"ק השייכים אליו לפי שורש נשמתו, על ידי שעוסק בתורה ותפלה בנקיות המחשבה ועוסק באכילה ושתיה בכונה נכונה לברר על ידי זה נצה"ק, כאשר בכח אכילתו יש בו כח לעסוק בתורה ותפלה וזוהו מעלה נצה"ק שהיו במאכלו ומשתתו.

בזה יש לבאר דברי הגמרא (תענית ג:) 'כי בארבע רוחות השמים פרשתי אתכם נאם ה' (זכריה ב, י) מאי קאמר להו, אילימא הכי קאמר להו הקב"ה לישראל דברתינכו [- פיורתי אתכם] בארבע רוחי בעלמא, אי הכי כארבע בארבע מיבעי ליה, אלא הכי קאמר כשם שאי אפשר לעולם בלא רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל. פירש"י שאין העולם מתקיים אלא בשביל ישראל והכי קאמר קרא כי כארבע רוחות העולם פרשתי אתכם ברוחות העולם כדי שיתקיים, שנאמר (ידמיה לג, כה) 'אם לא בריתי יומם וליילה חקות שמים וארץ לא שמת'.

והביאור בזה כפי שנתבאר שכל תכלית הבריאה שיבררו ישראל נצה"ק המפוזרים בכל העולם, לכך פרש אותם בארבע רוחות העולם שיבררו נצוצות הקדושה משם וביותר על ידי עסקם בתורה, כי מבלעדי זאת אין העולם נתקיים כאשר לא נתמלא תכלית בריאתו. ועל זה אמר הכתוב 'אם לא בריתי יומם וליילה' שמבררים ישראל נצה"ק על ידי עסק התורה, 'חקות שמים וארץ לא שמת'.

משביעין אותו תהי צדיק שימלא שליחותו

על זה משביעין כל אדם קודם ירידתו לעולם תהי צדיק ואל תהי רשע (נדה ל:), שימלא שליחותו ותפקידו בעולם לברר

המשך בעמוד הבא >>>

העולמות הנצוצות על ידי תורה ותפלה

הנה תכלית בריאת העולם עבור שיקבצו ישראל נצוצות הקדושה שהתפזרו בכל העולם, על ידי קיום תורה ומצוות ועל ידי עסקם בענינים גשמיים באופן הראוי. ובאור החיים הק' בפרשתן איתא שביורר הנצוצות נעשה ביותר על ידי עסק התורה שהיא כאבן השואבת לקבץ נצוצות הקדושה, ולטעם זה נתפזרו ישראל בגלות בכל העולם כדי לקבץ כל נצוצות הקדושה ממקומם, ובאמת באם לא היו ישראל חוטאים היו מקבצים נצוצות הקדושה מכל מקום שהם על ידי עסקם בתורה בארץ ישראל, רק מחמת החטא תש כחם והוצרכו לירד בגלות לכל העולם לקבץ נצוצות הקדושה.

בזה מבאר הכתוב 'והייתם לי סגולה מכל העמים', כי נצוצות הקדושה המפוזרים בעולם קרויים סגולה שהוא אוצר מלכים, וישראל נבחרו למלאות תכלית הבריאה להעלות נצוצות אלו, וזהו 'והייתם לי סגולה' כמו והייתם כלומר שהם יתקנו ויהיו נצוצות הקדושה לקבצם מכל העמים שנתפזרו שם, 'כי לי כל הארץ' שבכל הארץ מפוזרים הנצוצות ויש להעלותם.

בספה"ק נתבאר שעבודה זו נעשית על ידי תורה ותפלה, כדכתיב (תהלים קד, כד) 'מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית' וזוה"ק (שמות כ:) 'כולהו בחכמה אתברירו', שעל ידי חכמת התורה מתבררים נצה"ק מחלקי הרע. אמנם אין די בתורה לבד ונצרכים אף לעבודת התפלה, כי התורה מבררת הנצוצות מהקלי' והתפלה מעלה אותם לשרשם. כדאיתא בפלא יועץ להרה"ק מהארנאסטייפל בדברי הגמרא (מגילה

מרגלית נעלמת ממרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע

המתרפה בעבודתו מעורר עליו יצה"ר

ויון שם ישראל נגד ההר (יט, ב).

אמר רביה"ק מהורא"ש מסטאלין זי"ע בשם מרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע, כשרוצים לעשות חניה - ויון שם ישראל, אז נגד ההר' - תיכף ומיד מתעורר נגדם יצר הרע הדומה להר להלחם במ.

ברכת אהרן (עמ"ט)

נצה"ק על ידי עבודתו בתורה ותפלה בטהרת המחשבה ועסקו בעניני עוה"ז בקדושה, וכל ימי חייו צריך ליתן דעתו שבאם אינו ממלא שליחותו בעולם אין כל תכלית בכל הבריאה.

ונרמז בדברי המשנה (ב"מ ט, ז) המקבל שדה מחבירו והובירה שמין אותה כמה ראויה לעשות ונותן לו, שכך כותב לו אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא. כל איש יהודי הבא לעולם מקבל שדה מהשם יתברך שהוא חלקו בעולם שצריך לברר מתוכו נצה"ק השייכים לשורש נפשו, ואם אינו עוסק בעבודתו למלאות תפקידו בעולם היא לו להשלים חלק עבודתו בכל אופן. **שכך כותב לו אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא**, שקודם ירידתו לעולם נשבע שיהא צדיק וימלא שליחותו בשלמות.

ובוודאי יש לו ליהזר שיהא לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, שיתקן חלקו ולא יקלקל ח"ו להביא עוד חלקי קדושה במקומות שאינם טובים. ובאם לא די שהוביר שדה ולא תיקנה אלא עוד קלקל במעשיו, על זה נתנו לנו **משמיא ימים אלו המסוגלים ביותר לתיקון**, על ידי יגיעת התורה יותר מטבעו ורגילותו ועל ידי תפלה בכונת הלב, שעל ידי עסקו בהם בנקיות המחשבה מתקן מה שנתקלקל על ידו, ומשלים שליחותו להשיב חלקי הקדושה השייכים אליו לשרשם למעלה.

לכלל יהודי חלקו שצריך לתקן

זהו מאמר המשנה (סנהדרין י, א) **כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב**, כל איש ישראל יש לו חלק שצריך לברר ולהשיב

בניי הרגישו בתכלית השפלות לפני קבלת התורה

ויתיצבו בתחתית ההר (יט, יז). שמעתי ממורי **אבי אדמו"ר הק' איש אלקים מו"ה ברוך מרדכי זי"ע**, כי הנה הר סיני היה נמוך מכל ההרים על כן בחר בו הקב"ה ליתן עליו את התורה, והם היו להם הכנעה ושפלות יותר מן ההר עד שנתיצבו בתחתית ההר.

דברי שלום (שבועיה)

הסידים לערנין ניט

שמעתי אומרים בשם ר' יוסף מ"מ דק"ק פולנא זללה"ה שאמר על מה שאומרים העולם שהלומדים לערנן ייא והחסידים לערנין ניט, שהאמת שהלומדים כל מה שלומדים יותר הם גדולים בעיניהם ויוחשב בעיניהם שכבר למדו הרבה כל הצורך, והחסידים כל מה שלומדים יותר הם יותר קטנים בעצמם, וזהו כל מגמתם שלומדים את עצמם להיות קטנים ושפלים בעצמם.

דגל מחנה אפרים (ויקרא)

שקול טיבותך ושדי

פעם בא למדן אחד לרבינו הק' **מקארלין זי"ע**, התפאר לפניו בלמדנותו ואמר לפניו מפלפוליו, בראות רבינו את גסות רוחו אמר לו: **אילו יערבו את תורתך בתוך המאכל הניתן לפני תרנגולותי, גם הם לא יאבו לאכול זאת**.

לשרשו והוא חלקו לעוה"ב. שנאמר (ישעיהו ט, כא) **'ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ'**, שמשמרים השבועה תהי צדיק למלאות תפקידם בעולם בהעלאת הנצוצות ובוזו יורשים ארץ שהוא חלקם לעוה"ב. **'נצר מטעי מעשי ידי להתפאר'**, לכך נטע אותם הקב"ה בעולם למלאות שליחותם שעל ידי זה היא מעשי ידי להתפאר, מעשי ידי המה חלקי הקדושה שנפלו ממקום גבוה למקומות נדחים, ועל ידי עבודת בני ישראל לא יהיו בבזיון במקומות אלו אלא יתעלו ויהיו לתפארת וכבוד להשם יתברך.

כאשר יתן דעתו תמיד למלאות שליחותו, **לא יבזבו לריק זמנו שיכול לעסוק בו בתורה ולא יזלזל בשום תפלה לאמרה בלא כונה**, כדאיתא **מהאריז"ל** (שעה"כ נט). שבכל תפלה יש תיקונים הנעשים דייקא בתפלה זו, ומי ידע אם אין תכלית ביאתו לעולם עבור הברורים הנעשים בתפלה שמתפלל עתה.

בזה יבואר מה שאחר תפלה שמונה עשרה אומרים יהי רצון מלפניך וכו' **ותן חלקנו בתורתך**. כי על ידי התפלה נשלם עבודת העלאת הנצוצות שבירר על ידי עסק התורה, ולכך מבקש ותן חלקנו בתורתך שיהא לו חלקו לעוה"ב כאשר משלים העלאת הנצוצות שבירר בעסק התורה. **לכך ותן חלקנו בתורתך ר"ת חב"ו**, שהוא השם שעל ידו מתבררים חלקי הקדושה.

נעשה ונשמע - בירור ואסיפת הנצוצות

זהו ענין אמירת ישראל 'נעשה ונשמע', שאחר שאמר להם משה 'והייתם לי סגולה מכל העמים' וכפירוש האוה"ח הק'

הכנעה תנאי לקנין תורה

הכנעה ושפלות - סגולה להבנה

אמר הרה"ק **רבי פינחס מקארץ** (אמרי פינחס שער התורה (לג)) **איך האב מיר ניט קונה שלמות גיווען - נאר ווייל איך האב געלערנט אונטערץ אויבין עכשיו אז איך זעץ מיך אויבן אהן לערנען - ווייס איך ניט וואס עס שטייט.** [- לא קניתי שלמות אלא מפני שלמדתי אחורי התנור ועכשיו כשאני יושב ללמוד למעלה בראש - איני מבין את הכתוב].

ואמר **עצה היעוצה לאדם שלומד ואינו מבין דבר, שישב בשפל המקומות**. והראיה שמהר"מ קורדובירו ורבי חיים ויטאל כשלמדו ספר הזוהר ישבו על הארץ ממש, כי התורה אוהבת רק שפלות.

דברי תורה הולכים למקום נמוך

לאחר פטירת מרן הס"ק **מלעכוויטש זי"ע** המש"ך הרה"ק **מקאברין** ליסוע אל בנו מרן הר"נ **מלעכוויטש זי"ע**, ובשנים הראשונות לא הרגיש הארה בניסיעתו. פעם אחת לבו נשבר מאוד בקרבו וחשב אולי אני הגורם, שמתחלה בימי הס"ק היו קוראים אותי מאשקע ועכשיו קוראים אותי ר' משה וכו'. אח"כ נכנס לפני הר"נ קודם הסעודה, והיה זה כשנטל ידו אחת והיה מנקה ידו השניה לרחיצה, אמר לו הר"נ: **ס'קען זיין ס'קען זיין**, התורה נמשלה למים מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך אף ד"ת כן (תענית ז).

ת"ח המרגיש את האיני שקוע עמוק במצולה

'יורדי הים' היינו ים החכמה, ובתנא דבי אליהו זוטא פי"ג מצאתי, ואין ים אלא דברי תורה וכו' ע"ש. 'באניות' י"ל בדרך

שהבינם כי כל תכלית קבלת התורה עבור שיבררו על ידה נצה"ק מכל המקומות, ענו ואמרו 'נעשה ונשמע'. **'נעשה' מלשון תיקון** כמאמר הכתוב (דברים כא, יב) 'ועשתה את צפרניה' ומורה על תיקון וביורר חלקי הקדושה, **'ונשמע' מלשון אסיפה** מורה על אסיפת הנצוצות מכל המקומות והשבתם לשרשם, **שקבלו על עצמם למלא שליחותם בעולם על ידי התורה והעבודה**.

בזה יש לבאר דברי המדרש (ד"ר ג, י) שאחר חטא העגל אמר הקב"ה לישראל איבדתם נעשה הזוהרו בנשמע. על דרך דברי האוה"ח הנ"ל שאלמלא חטאו ישראל היו מקבצים כל ניצוצות הקדושה על ידי שעוסקים בתורה בא"י, רק מחמת חטאם הוצרכו לגלות לכל המקומות ולקבץ משם נצה"ק. וזהו איבדתם נעשה כי קודם החטא היה חירות משעבוד מלכויות (עירובין נד). והיו זוכין לעשות ולתקן הכל בישיבתם במקומם, אמנם על ידי החטא **איבדתם נעשה הזוהרו בנשמע** שמורה על אסיפה וקיבוץ הנצוצות על ידי שירדו לכל המקומות ויעסקו שם בתורה ומצוות.

זהו 'ויחן שם ישראל נגד ההר' פירש"י כאיש אחד בלב אחד, כי אחר שקבלו על עצמם לברר ולתקן נצה"ק, נתקבצו ונתאחדו חלקי הקדושה השייכים לכל אחד מכה מחשבתם ורצונם והיה הכל אחד באחדות אמיתית.

יעזור השם יתברך שנזכה לעבדו באהבה ביראה בחדוותא וברעותא דלבא ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

יתרו תשפ"ב, רעוא דרעיון

צחות לשון אני, היינו **ער פילט זיך**, וזהו 'באניות' זייא פילין זיך. 'עושי מלאכה במים רבים'. ידוע מאמר רז"ל (בבא קמא יז.) אין מים אלא תורה, ועיין בזוהר הק' בראשית (כ"ט ע"ב) מה שכתב על פסוק (ישעיה מג, טז) 'הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה', ותבין פירוש יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים, דקאי אסודות התורה וכדברינו.

'המה ראו מעשי ה' ונפלאותיו'. היינו **שעוסקים בקבלה וסודות התורה** ורואים נפלאות התורה. 'במצולה', והם **עצמם במצולה**.

'ויאמר', הוא דורש ברבים. 'זיעמד רוח סערה ותרומם גליו', היינו שמשיג התפעלות מהגלוי שלו ונגבה לבו, ע"י זה 'יעלו שמים ירדו תהומות' כמו שאמר **זקני הק' מו"ה מרדכי נ"ע מלעכוויטש** על ידי שהם 'יעלו שמים' על ידי זה 'ירדו תהומות', וכמו שכתוב בספר תולדות יעקב יוסף (פר' משפטים (אות א)) שלא יכנסו אדם לפנים ממדריגתו שזהו סיבת ביטולו לגמרי וכמו שכתב (שם פר' תצא אות ד) [בפירוש הפסוק] (שמות יט, ג) 'השמרו לכם עלות בהר', וכמו שכתוב (שם כ, כב) 'ולא תעלה במעלות', וכמו שכתוב (משלי כט, ד) 'איש תרומות יהרסנה', ע"ש באורך.

'יחוגו ויגועו כשיכור'. היינו שעושים רקודים והמחאת כף והתנועעות מרובה כשיכור. 'וכל חכמתם תתבלע'. כי אינה פועלת החכמה להם כלל להיות סור מרע ועשה טוב בפועל באמת.

רבינו הגה"ק מוהר"ש מבראהין זי"ע, שם אהרן - פי' על 'יהודי'

המשך בעמוד ד <<<

אספו לי חסידי...

שיחת חברים בדרכי רבותינו

עבודה למעשה | לתת מעצמו בשביל אמונה | כל השגה וזמן טוב צריכה לרומם אותנו יותר | חמשה עשר בשבט...
| בני ישראל לאחר קרי"ס - דב"ק | אמונה - לא-ל ברוך נעימות יתנו! | כחשיכה כאורה | רעה אמונה! | מדרגות
הצדיקים הוא כבהירות אמונתם | אמונה היא לא רק פתרון בעיות | חביבות! מתגלה דווקא בימים הרגילים!

עיצומם של ימי הקור, כל העם מנסים למעט ככל יכולתם לצאת מהבית החמים והמוסק אל הרחוב הקר. אך ידידנו, המתאספים אחת לתקופה להתחמם בנועם העבודה, להצית את הלב בלבת אש רבוה"ק מלעכוויטש קוידנינו, הם לא התעצלו, התכרכלו במעיל והגיעו ואף טרחו לשמר את הדברים שיהיו לתועלת הכלל, לחמם את ליבות כולנו בימי קור - תרתי משמע.

אהרן יוסף: אבקש את סליחת ראש החבורה שליט"א על שאינני מחכה לדברי פתיחתו, אבל ברצוני לפתוח עם ספק משל ספק סיפור, שדומני יכול לבטא את שזכינו לשמוע במהלך הימים המרוממים - יומ"ד קדישא דמרון הס"ק מלעכוויטש זי"ע ודברות הקודש בחמשה עשר בשבט.

סרגיי, כפרי פשוט הגר אי שם באחד מהכפרים המעטרים את הרי האורל בצפון מזרח ממלכת רוסיה העצומה. סרגיי עובד את מלאכתו בעמל ומסירות, משתכר את פת לחמו וחי בשלווה את חייו, ביום מן הימים דופק אצלו בדלת חייל לבוש מדים מפוארים ומגוהצים ומבקש להיכנס לשתות משהו חם, להשיב את ליבו מהקור המקפיא השורר בחוץ, כאזרח נאמן לא חושב סרגיי פעמיים ומיד מכניס את החיל פנימה, מגיש לפניו את המאכל המסורתי - 'בארשט - חמיצה' עם תפוחי אדמה וגבינה.

מגלגל אתו החייל שיחה על דא ועל הא, עד שמגיע לנושא הבורע, שלשמו בעצם נשלח לכפרים הנידחים - 'יודע אתה סרגיי' - פותח החייל את דברו 'תקופה חדשה מתחילה ברוסיה, שוויון בין העניים לעשירים, בין כל הדתות והלאומים, בין כל הערים והיישובים. החל מהיום, אין שום הבדל בין סרגיי מהכפר לבין ראש עיריית פטרבורג, כשם שאתה 'זוכה' למסור את כל אשר לך למען אמא רוסיה כך גם ראש עיריית פטרבורג.

'ניחא' משיב סרגיי בניחותא - כן כן, אבל החל מהיום שדויתך הם שדות רוסיה, זיתך הם זיתי רוסיה, עדרך ומקנך אף הם שייכים למדינה ממשיך החייל - והכפרי בשלו 'גם זה ניחא... החייל לא האמין למזלו הטוב, שלחיו - ראשי המפלגה הקומוניסטית, לא יודעים איזה עדר נאמן ונבער מחכה להם בכפרים אלה... ובהטעמה יתירה מדגיש - אשתך ובניך אינם שלך, של רוסיה הם! והלה ממשיך בשוויון נפש... נכון, מקבל עלי את הדין...

האווז שמקפץ בחצר להנאתו - איננו עוד שלך! משלים החייל. קפץ הכפרי ואמר 'האווז... עד כאן! זה לא! החייל לא הבין מה קורה לו, כל אשר לו הוא מוכן לתת, ואילו אווז מסכן זה לא - מה אתה לא מבין - משיב סרגיי - בהמות ושדות אין לי, אשתי מתה עלי מזמן ובניי כבר שנים לא מתעניינים בי - מה שאין לי, לא אכפת לי לתת לרוסיה אבל את האווז יש לי, את המעט שיש לי - לא אמסור לאף אחד בשום אופן...

ראש החבורה: מעשיה זו ספק התקיימה ספק לא, אך בליבנו פנימה מתרחשת היא ובגדול... קל לנו לזעוק שמע ישראל, ולשנן אמונה פעם פעמיים ושלוש, אך לתת מעט מעצמנו, להכניס את האמונה לחיי המעשה שיחייבו אותנו לחיות אחרת - כבר מורכב יותר. ברוך מרדכי: לכשתמצי לומר, כחוט השני העובר בין כל רבוה"ק החל ממרון הסבא קדישא מלעכוויטש עובר דרך רבוה"ק מקוידנינו בדברי תורתם, עד לדורנו אנו בהדרכותיו המאירות של כ"ק מרון אדמו"ר שליט"א, היא נקודה זו. מאד קל להתחבר ליו"ט, השבתות מאירים ומרוממים כל נפש יהודי, אבל לאן זה לוקח אותך? איזה מקום אצלך בנפש משתנה בעקבות הארה זו?

אפרים: בדברות הקודש בעידנא דרעוא דרעוויין בשבתא דריגאל שעעל"ט האיר כ"ק מרון אדמו"ר שליט"א במה שאמרו חז"ל וילכו שלושת ימים ולא מצאו מים - אין מים אלא תורה, כי לאחר גילוי נשגב שהיה לבני ישראל בקריעת ים סוף, היו הם בדבקות כה נוראה כעין אותה בחינה שנאמר על החת"ס שבימים שבין יוה"כ לסוכות לא היה יכול לצמצם עצמו ללמוד על כן חיבר שירי דביקות, כן בני ישראל לא יכלו לצמצם עצמם לאחר אותו הארה עצומה שזכו לה בקריעת ים סוף, אך בני ישראל לא אבו להישאר רק בדביקות, הם רצו לעבוד את השי"ת ביגיעה! בהתמדת התורה!

חנוך העניך: השבוע, ביום חמשה עשר בשבט, נשאלתי על ידי ידידי כדרך העולם - איך היה הטיש בקוידנינו? נעניתי שבקוידנינו לא שרו אפילו פעם אחת ניגון על המדרש המפורסם 'אילן אילן' וגם לא ניגוני 'מים נוראים' - אז מה כן עושים? שואלים אותי, לזאת כבר לא השבתי כי אין זה עניינם... אך בין אחים לדעה ניתן ללבן זאת. חמשה עשר בשבט יכול להיות יום מרומם ונשגב שהיות והוא ראש השנה לאילן והאדם עץ השדה, אזי מעין

ראש השנה היא, מתעוררים כולם מניגוני ימים הנוראים המרגשים, אוכלים אתרוג ומבקשים על אתרוג יפה וכו' וכו'.

בחמשה עשר בשבט בולט יסוד זה שמרון אדמו"ר שליט"א מדריכנו ומרוממנו כל העת, להתרומם ולהתרגש בעריכת השולחן

ובעתות רצון אחרים זה טוב, ואפילו מצוין ומתבקש! אך לאן זה לוקח אותך. מאיפה אתה הולך מכאן?

אהרן יוסף: חשבתי על כך כשאדמו"ר שליט"א החל לשורר את הניגון המרטיט של ר' משה גאלדמאן 'אני מאמין בביאת המשיח' על המילים 'אני מאמין שהבורא ית"ש הוא בורא ומנהיג, כי להתרגש שיבואו ימים טובים מאלו בביאת המשיח זה טוב, אחד מעיקרי האמונה היא שהשכחות לא תישאר לנצח, אך עבודתנו היא לרומם את הרגש אף ובעיקר לכך 'שהבורא ית"ש הוא בורא ומנהיג לכל הברואים' הלוו, ר' איד! יש אלוקים...! והוא רוצה שתעבוד אותו בלבב שלם!

ברוך מרדכי: הוא אשר אמרתי בראש הדברים. אמר ר' ישראל פרוכטר שיחי' במסיבת מרעים שב"ק העעל"ט כי היסוד והחידוש שהביאו רבוה"ק לעולם היה כי האמונה הוא לא רק פתרון לכל הבעיות, אמונה בהשי"ת היא תביעה, תביעה לתת מעצמנו יותר - לא-ל ברוך נעימות יתנו פירש מן הס"ק 'אלע זיסקייטן אוועק געבן פארן גא-ט ב"ה' את כל הדברים הנעימים לנו נמסור לבורא וכל זאת כי הבורא ית"ש הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא, הוא לבדו עשה ועושה ויעשה.

ראש החבורה: ידועה אמרת כ"ק מרון אדמו"ר מוהר"ר בשם מרון הס"ק מלעכוויטש 'כחשיכה - כאורה' שני המצבים כחד הם. כי כלפי השי"ת אין שינוי ואנחנו הרי בטלים אליו ומלכותו בכל משלה, על כן עלינו לעבוד תמיד תמיד באותו מצב כי 'אני ה' לא שניתל'. וכמו שכולכם אמרתם בטוב טעם, אמונה היא לא רק פתרון בעיות, היא תביעה, ותביעה בלתי מתפשרת להתמסרות לעבודה שכן הבורא ית' עמנו פה! הוא מקיף אותנו ואת כל חיינו! בפועל ובמצאות!

שלמה חיים: הגעתי מאוחר, אבל את דברי ראש החבורה שמעתי, שמעתי ונזכרתי מעשה על אחד מגדולי ישראל האמיתיים בדור הקודם, באותה תקופה יצאה חברה מסוימת המספקת מוצרים לחתונות במסע פרסום רחב ויקר, היו כאלו שהתפלאו, מה לחברה הזאת להשקיע סכומים כה ניכרים על מוצר שמשמשים בו רק אחת לכמה שנים? אך אותו גדול - הידוע בבהירות משנתו התבטא אז כי החברה דואגת להכניס לך בראש כי כשתגיע לעת כלולות ותצטרך מוצר זה תדע להזמין דווקא מחברה זו.

אותו גדול ייסד מזה יסוד באמונה על פי דרכו, כי בכל פעם שיראה גילוי השגחה בחייו ירשום זאת וישנן לעצמו לזיכרון וכשיגיע זמנים קשים יקח ממנו לאמונת השי"ת, זו דרכו של אותו גדול וקדוש ועוד רבים וטובים אך רבוה"ק מלעכוויטש קוידנינו לימדונו, כי את האמונה לא שומרים לאף זמן! ורעה אמונה הורה מן הס"ק מלעכוויטש - פאשעט'ס אמונה, כשם שהבהמה לעולם אינה שומרת אבוס לשום זמן אלא כל הזמן אוכלת ואוכלת, כך היהודי מתעלה ומתרום כל העת באור האמונה, מ'פאשעט אמונה!

האמונה היא לא לזמנים הקשים! האמונה היא לכל זמן, בזמנים הקשים נבחנונו אתנו עד כמה אמונתנו איתנה.

אהרן יוסף: לאור דברים אלו אולי ניתן להבין את מאמר הס"ק מלעכוויטש שההבדל בין מדרגות צדיק למשנהו הוא באמונה בהירה, ככל שהאמונה בהירה כך יתעלה יותר, לא רק בגלל שהוא יודע שיש בורא לעולם יותר מרעהו, אלא כי הוא תובע מעצמו יותר! צדיק זה משיג יותר כמה מציאות הבורא היא מוחשית, מקיפה ותובעת מכל חלקי הנפש!

בבישנות מה שובר אפרים את שתיקתו: אם יורשה לי לומר, חשבתי שמן השמים נסתבב שתפקידו של מרון הס"ק מלעכוויטש בגופו הגשמי עלי אדמות הסתיים ביום י"ג שבט, ידוע מה שגילה האר"י ז"ל שבט"ו בשבט מסתיימים ימי עשו - ימי החשכות ושבים הימים לרשות יעקב - רשות הקדושה, יום אחד לפני - כשהחושך בשיא, נתנו לנו מן השמים יום

זה, בו יש לנו אפשרות להתדבק לאתו אור בהיר בשחקים, דווקא בימי החשכות נותן לנו מרן הס"ק את אורו ביזמא הדילולא דיליה, כמובן כל זה בדרך אפשר הוא...
חנוך הענין: מאוחר, עלינו לסיים, רק נקודה אחת נוספת. ידועה אמרתו של מרן הס"ק שבסוף ארבעים השנה כשכתב משה רבינו את ספר התורה לשבט לוי ובקשו כל השבטים ספרי תורה שמח משה על הדבר – אמר הלעכוויטשער' כי אז ראה משה רבינו את חביבות בני ישראל לדברי התורה, זאת היתה שמחתו – גילוי חביבות בני ישראל, לאחר דברות הקודש ברעוד"ר שהביא אפרים בתחילת השיחה חשבתי שלכאורה כבר בעת קריעת ים סוף הראו בני ישראל חביבות בעת שלא הסתפקו בדביקות אלא רצו יגיעה בדברי תורה, אם כן לא היתה זו גילוי החביבות הראשונה של כלל ישראל.

אחר שסיים מרגיש שרק התחיל

בספה"ק (ע"י אמרי יעקב שבת חנוכה תרע"ז) איתא עה"פ (בראשית מז, יב) 'בגדול החל ובקטן כלה', שהאדם הגדול בדרגתו והשגתו, מרגיש תמיד שרק עתה החל בעבודתו, והקטן במעלתו מרגיש שכבר כלה והשלים עבודתו.

בדרך זו יש לבאר מאמר רז"ל (חגיגה ט:): אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. כלומר אף אחר ששנה מאה פעמים מרגיש כאילו עומד בלימודו בפעם האחד, כי לגבי מה שעדיין לא למד והשיג נחשב כאילו רק התחיל בלימוד.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מפעו תשפ"ב, ליל שבת – שבת הזרה לבחורי ישיבה"ק

הלומד בהכנעה אינו שוכח תלמודו

איתא בקדושת לוי (אבות פ"א) לבאר דברי המשנה משה קיבל תורה מסיני. שבעת שאמר הקב"ה למשה לעלות להר סיני לקבל תורה לא סירב כשם שסירב להוציא את ישראל ממצרים ברוב ענוותנותו, מחמת שנתבונן בכך שניתנה תורה על הר סיני הנמוך מכל ההרים, כי רוצה ה' להשכין שכירתו דוקא על הנמוך והשפל, והבין שמטעם זה בחר ה' ליתן תורה לישראל דייקא על ידו כי הוא קטן מכולם.

בזה יש לבאר דברי המשנה (אבות ח, ג) רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר כל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו, שנאמר (דברים ד, ט) 'רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך', יכול אפילו תקפה עליו משנתו וכו', הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו. כי אם האדם מגיס לבו בתלמודו מסתלקת ממנו שכונה וממילא אין התורה מתקיימת בו, ועל זה אמרו שאם שוכח דבר אחד ממשנתו מחמת שרם לבבו הרי זה כיושב ומסירם מלבו ומתחייב וכו', ונלמד מהכתוב 'רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח וגו' יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב', שהזירה תורה שלא נשכח שניתנה תורה על הר סיני, למען נדע שאין התורה מתקיימת אלא במקום נמוך.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מתוך ההכנעה משתוקק להוסיף בתורה ומצות

איתא בגמרא (שבת פח.) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להם מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו וכו'.

בעת שעוסק היהודי בתורה ועבודה מתוך הכנעה, אף אחר תורתו ועבודתו מרגיש כמי שעדיין לא התחיל מאומה ומשתוקק לעסוק עוד בתורה ומצוות. זהו ענין הקדמת

שמעתי שהשבוע התאספו בחורי ישיב"ק עם ראש החבורה הח'וזר הרב ר' הרשל שליט"א שהציג בפניהם את השאלה, השיב הבה"ח חנוך לעבל הי"ו כי אכן בני ישראל היו דבוקות ולא הסתפקו רק בזאת אלא רצו יגיעה, אך בסוף ארבעים השנים היו אלו ימי חול פשוטים, ללא השגות וללא דבקות מיוחדת, משה רבינו מתיישב לכתוב ספר תורה עבור שבט לוי, וכלל ישראל מתלהט, כנסת ישראל בווערת באהבת השי"ת, היה לבבם זה אליו כל הימים! זו גילוי החביבות הנורא של כלל ישראל.

ראש החבורה: זכינו לדיבורים מאירים בעבודה. אך ברוח דברים אלו נאמר גם אנחנו, לא מספיק דיבורים! דרוש מעשים! לומדים ספר חסידות, שומעים דא"ח, מתחזקים יחד, לאן זה לוקח אותי? איך אני ממשיך מכאן?!

משה רבינו לא אמר הטעם לקריאת שם אליעזר

ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה, ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה (יה, ג-ד).

הקשו מפרשי הפשט מה טעם בגרשם נאמר 'כי אמר' גר הייתי ובאליעזר לא נאמר כי אמר. וביארו (ע"י בעל הטורים) ש"כי אמר' שנאמר בגרשם קאי גם על אליעזר.

באגרא דכלה ביאר ש"כי אמר' הכוונה שכל מי שהיה שואל לטעם קריאת השם היה משה אומר לו הטעם, אמנם זה אינו אלא בגרשם אבל באליעזר לא רצה משה לומר הטעם כי יש בו הזכרת שם שמים. רק היה הטעם כמוס בלבו, לכך לא נאמר באליעזר 'כי אמר'.

בדרך אחר יש לבאר כי השם גרשם משמעות יש בו שהוא מלשון גירושין שמגורש ח"ו מהשי"ת, כדרך דאיתא בספה"ק (בפר' נשא) בענין בני גרשון, אמנם גרשם בן משה נקרא על שם שהיה גר - שם בארץ נכריה ולא מלשון גירושין. לכך בגרשם כתיב 'כי אמר גר הייתי בארץ נכריה', כי בעת שהיו אנשים שומעים ששמו גרשם היו מתפלאים וכי יקרא משה איש האלקים לבנו בשם המורה על גירושין מהשי"ת, והוצרך משה לומר להם שהוא על שם גר - שם בארץ נכריה. אבל באליעזר לא נאמר 'כי אמר', כי השם מורה כי 'אלקי אבי בעזרי' ובוודאי כן נאה וכן יאה לקרוא שם בנו, ולא הוצרך לבאר טעם קריאתו בשם זה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, יתרו תשפ"א - ליל שבת, עיה"ק טבריא ת"ו

אומר שיעור, וכאשר היה אומר חידוש גדול היו שומעים אה"כ שנאנח מאד, כי היה בפחד שלא יבוא לידי גאווה ח"ו והיה מתבונן בעצמו ובא לשברון לב והכנעה מתוך הלימוד.

לפעמים בחור אומר סברה טובה בגמרא ואז אומר לו החברותא הרי זהו בדיוק מה שאמרת מקודם, וכי מאי נפק"מ מי אמר זאת העיקר שנתבררה הסוגיא, אלא שאם האדם רוצה להגדיל את עצמו צריך דוקא הוא לומר את הסברה, אבל הדרך לקנין תורה אמיתי הוא מתוך הכנעה, אדרבה שמח בשמחת חברך שזכה לומר סברה ישרה, כאשר לומדים תורת ה' הנושא אינו אם אני אמרתי או החברותא אמר, המטרה היא לבטל את המציאות ולהתייגע בתורה כדי להידבק בתורה ובנותן התורה.

מתוך שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לתלמידי ישיבתנו הק' - משתתפי השיעור בספה"ק אור החיים, ליל שישי פרי יתרו תשפ"ב

נעשה לנשמע שעמדו ישראל בקבלת התורה בתכלית ההכנעה, ועל כן אמרו שאף אחר כל מה שעשו חפצים לשמוע עוד דבר ה' ולעשות דברו, כאילו עדיין לא עשו מאומה.

על זה אמר הקב"ה שזהו רז שמלאכי השרת משתמשין בו, כי המלאכים בטלים לגמרי ליוצרים בלא שום מציאות עצמית, ולכן אף אחר קיום שליחותם אינם מרגישים שהשיגו מאומה בכך עצמם, ומשתוקקים לשמוע עוד דבר ה' ולקיים מצותו.

בזה יש לבאר מאמר רז"ל (מו"ק יז.) אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיו, שאם הרב כמלאך שאינו מתגאה בתורתו לסבור שהוא מכחו יבקשו תורה מפיו, כי לימוד תורה באופן זה מביא לדבקות בהשם יתברך, אבל אם מחזיק טובה לעצמו בתורתו, לא תתקרב נפשו ליוצרה על ידי התורה שלומד ממנו.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

תורה בהכנעה - סימן היכר לחסיד

באור החיים הק' בפרשתן כתב עה"פ (יט, ב) 'ויחננו במדבר' היינו שהיו בהכנעה ושפלות, כי אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמשפיל עצמו ומשים עצמו כמדבר.

דבר זה הוא כיום מהדברים שכמעט אין מדברים ממנו, אבל זהו אחד מהתנאים לזכות לתורה, כפי שבתפלת אלקי נצור אומרים 'ונפשי כעפר לכל תהיה' ומיד אומרים 'פתח לבי בתורתך', כי רק על ידי שמשפיל עצמו זוכה לפתיחת הלב בתורה.

בסוף התלמוד בבלי בדפוס וילנא נדפסו הגהות דברי נחמיה מרבי נחמיה אב"ד העיר דאבראוונא שהיה מגדולי תלמידי הרב בעל התניא, הוא היה גאון עצום וחיבר אף שו"ת דברי נחמיה בד' חלקי שו"ע. פעם נסע בעגלה וישב לידו יהודי ת"ח שהיה מתנגד ודיברו יחד בלימוד, כאשר ראה אותו יהודי את גאונותו של ר' נחמיה שכל התורה פרוסה לנגד עיניו שאל אותו היכן הוא גר א"ל בדאבראוונא, א"ל היהודי מן הסתם הנכם חסיד, א"ל מהיכן הנך יודע א"ל כי אם לא כך כבר הייתם מפורסם...

כך היה אצל חסידים תמיד ועד היום הזה, שיכולים להיות יהודים שיוודעים כל התורה כולה ואינם חשובים מאומה בעיני עצמם, הם מרגישים שברון לב ומתהלכים בהרגשה שלא מגיע להם מאומה, זוהי הרי הזכות הגדולה ביותר שהנני לומד תורת ה' וכי עוד מגיע לי כבוד על כך.

וכי מה יש לו לאדם להתגאות אם אמר סברה טובה, הלא הקב"ה נתן לו זאת ובמה יתגאה, אדרבה ההכנעה היא סימן שהלימוד הוא כראוי, כמסופר על האבני נזר שבכל יום היה